«نقش آفتاب» برای پیامبر مهربانی‌ها

این روزها نمایشگاه آثار نگارگری و خوشنویسی با عنوان «نقش آفتاب» در سه گالری پاییز، زمستان و استاد میرمیران خانه هنرمندان ایران برپاست و تا ۲۰ آبان هم ادامه دارد. آثار این نمایشگاه، آفرینش‌هایی هنری پیرامون میلاد و بعثت پیامبر اسلام(ص) هستند. علیرضا امین مقدم، مسعود صالحی، حسین غلامی، حمید عجمی، سعید نقاشیان، حسین عصمتی و... از جمله هنرمندان این نمایشگاه هستند./ایرنا

ترامپ یا بایدن چه فرق خواهد کرد؟

افشین علاء شاعر که به واکنش‌های سریعش به وقایع اجتماعی و سیاسی در قالب شعر معروف است، این بار در سروده جدید خود همزمان با انتخابات ریاست جمهوری آمریکا، سخنان رهبر انقلاب را به نظم درآورده است. تسنیم متن شعر را منتشر کرده: «ترامپ یا بایدن چه فرق خواهد کرد؟/ هر آن که آید ظلم به شرق خواهدکرد/ خراشد این یک، گوش چو رعد و آن یک نیز/ شراره در چشمت چو برق خواهدکرد...». /تسنیم

گزارش جام جم از سیزدهمین جشنواره موسیقی نواحی ایران که دهم تا سیزدهم آبان در کرمان برگزار شد

طنین دوتار در کاروانسرای گنجعلی خان

حکمت قاسم‌خانی
جام جم

نوای دلنشین ساز دوتار اسفندیار تخمکار، نوازنده تربت‌جامی که در فضای کاروانسرای تاریخی گنجعلی‌خان کرمان طنین‌انداز خواهد شد، در سیزدهمین دوره از جشنواره‌ای آغاز می‌شود که طی سال‌های برگزاری‌اش تنها دلخوشی هنرمندان موسیقی اصیل نواحی مختلف ایران بوده است. صحبت از جشنواره موسیقی نواحی ایران است؛ جشنواره‌ای که امسال به دلیل شیوع بیماری کرونا برخلاف سال‌های قبل نه دیگر خبری از حضور علاقه‌مندان به این نوع موسیقی است و نه هیجان و احساسی که با نواختن هرکدام از سازهای سنتی پلی می‌شد مابین تماشاچیان، نوازندگان و خوانندگان و این حس وصف‌نشدنی تمام فضای کاروانسرای تاریخی گنجعلی‌خان با کاشیکاری‌ها و معماری منحصربه‌فرد را فرا می‌گرفت.



امسال سیزدهمین جشنواره موسیقی نواحی ایران با حضور خوانندگان و نوازندگان موسیقی نواحی مختلف ایران و با موضوع دوبیتی خوانی به دلیل رعایت پروتکل‌های بهداشتی در حالی بدون حضور علاقه‌مندان به موسیقی و با پخش مجازی اجراها از دهم تا سیزدهم آبان ماه جاری در محل کاروانسرای تاریخی گنجعلی‌خان کرمان برگزار شد که به گفته فعالان موسیقی نواحی و کارشناسان مختلف برای روشن نگه‌داشتن چراغ این جشنواره و روبه‌زوال نرفتن موسیقی نواحی مختلف ایران باید اقدامات ویژه‌ای صورت گیرد. به گفته دبیر این جشنواره، امسال در شرایط کرونایی سعی شد ناچار با برگزاری اجراهای آنلاین، چراغ این جشنواره روشن بماند و حس شود که دارد یک اتفاق موسیقی‌ایی می‌افتد وگرنه اجرای این نوع موسیقی نیاز به مخاطب و حضور مردم دارد تا در حین اجرا، نوازنده‌ها و خواننده‌ها با مردم ارتباط بگیرند. احمد صدری در گفت‌وگو با جام جم اظهار می‌کند: موسیقی نواحی ایران ازآنجاکه تابعیت تام و تمامی از یک فرهنگ دارد و در بستر فرهنگی خودش کاملا دارای حیات اجتماعی است فقط مربوط به برگزاری جشنواره نیست و جشنواره فقط مکانی برای آشناشدن مردم با این گنجینه غنی فرهنگی ایران است. محمدعلی مرآتی، استاد دانشگاه و عضو انجمن علمی سیزدهمین جشنواره موسیقی نواحی ایران نیز بابیان این‌که موسیقی نواحی در اصل موسیقی اقوام است و ما در این موسیقی بهتر است دنبال اقوام بگردیم، می‌گوید: به دلیل سبک زندگی‌ها موسیقی اقوام در حال از بین رفتن است و بزرگ‌ترین هدف این جشنواره نیز انتقال موسیقی از نسلی به نسل دیگر است، زیرا با جذابیتی که در دیده شدن ایجاد می‌کند باعث شده در دهه اخیر برخی از نسل جوان و نوه‌های بزرگان موسیقی نواحی به سمت یادگیری سازهایی همچون دوتار و تنبور بروند و یک خیزش دوباره‌ای را در این موسیقی اصیل می‌بینیم. وی با اشاره به این‌که قطعا ما از بزرگان موسیقی نواحی دیگر جز اسم و منابع صوتی چیزی نخواهیم داشت، می‌افزاید: موسیقی اقوام نسبت به موسیقی دستگاهی، یک موسیقی پویا وزنده است و به دلیل آن چکش‌کاری که در طول تاریخ خورده است، می‌تواند ماهیت خودش را حفظ کند ولی به لحاظ ظاهری می‌تواند تغییرات صوتی برایش به وجود بیاید. من به تغییرات اعتقاد دارم و جشنواره موسیقی کرمان یک خیزشی را برای نسل جدید جهت گرایش به سمت این موسیقی به وجود آورده است.

حیدر احمدی، خواننده جوانی که به همراه عبدالحمید تنگستانی، نوازنده نی از استان بوشهر در سیزدهمین جشنواره موسیقی نواحی ایران در کرمان شرکت کرده است از شروه خوانی یکی از آوازهای باستانی بوشهر می‌گوید. وی با بیان این‌که تاکنون در جشنواره موسیقی نواحی کشور شروه خوانی اجرانشده بود، می‌گوید: خوشبختانه امسال برای نخستین بار نوای شروه در این جشنواره اجرا می‌شود. وی درباره حفظ جایگاه موسیقی اصیل بوشهر بین مردم این استان می‌افزاید: در بوشهر دو نوع موسیقی به گوش می‌رسد؛ یکی سازهای بادی و دیگری صدای شروه است که هرکدام مختص مناطق خاصی از بوشهر است. به‌گونه‌ای که در مناطق دشتستان و تنگستان بوشهر بیشتر نوای شروه خوانده‌شده و در شهر بوشهر نی انبان نواخته می‌شود. حیدر احمدی با ابراز خشنودی از برگزاری هرساله جشنواره موسیقی نواحی در کرمان می‌افزاید: امسال در این جشنواره شروه‌خوانی بوشهر به مردم شناسانده می‌شود که این موسیقی چیست و از چه نوایی بلند می‌شود.

لزوم یک برنامه مدون

محمدرضا برزگر، پژوهشگر و نوازنده دوتار که از شهرستان علی‌آباد کتول استان گلستان در این جشنواره شرکت کرده است هم در گفت‌وگو با جام جم اوضاع موسیقی نواحی را مطلوب نمی‌داند. وی با بیان این‌که در طول سال فقط با برگزاری جشنواره کرمان به موسیقی نواحی اهمیت داده می‌شود، می‌گوید: یک برنامه مدون و خاص برای حمایت از موسیقی نواحی وجود ندارد و نسبت به موسیقی پاپ به این موسیقی زیاد بهاداده نمی‌شود. وی می‌افزاید: این جشنواره چراغ امیدی برای هنرمندان موسیقی نواحی ایران است و خدا را شکر می‌کنیم که حداقل سالی یک‌بار هنرمندان موسیقی نواحی مختلف کشور گرد هم می‌آییم و این میراث کهن گذشتگان را زنده نگه می‌داریم. وی به موسیقی اصیل منطقه علی‌آباد کتول و گرایش جوانان این منطقه به نواختن سازهای دوتار، کمانچه و نی اشاره می‌کند و می‌گوید: اشعار موسیقی منطقه کتول با گویش کتولی سروده می‌شود که یکی از گویش‌های ایران باستان و ادامه زبان طبری شمال ایران است و به همین منظور در جشنواره امسال موسیقی نواحی، دوبیتی‌خوانی منطقه کتول را که به بید خوانی معروف است، اجرا می‌کنیم.

آشیق یک خنیاگر اصیل ترک‌هاست. یکی از سبک‌های موسیقی خاص و اصیل استان‌های زنجان، اردبیل و آذربایجان‌های شرقی و غربی است که به گفته التفات داوود بیگی چند هزار سال قدمت دارد اما اکنون به دلیل پیر شدن آشیق‌ها و عدم جایگزینی آنها مکتب آشیقی از بین خواهد رفت. این هنرمند زنجانی که از کودکی نزد پدرش آشیق دده گلاب و استاد آشیق دده بولود جوادی این نوع موسیقی را آموخته و دارای مدرک کارشناسی آهنگسازی ایرانی است بابیان این‌که آشیق‌ها از بین مردم هستند و در مراسم مختلف و اعیادی همچون غدیر و قربان می‌خوانند و حتی در مجالسی همچون عروسی گاهی مردم از آنها می‌خواهند که چه آهنگ و شعری را بخوانند. این کارشناس واحد موسیقی صداوسیمای استان زنجان با اشاره به این‌که موسیقی نواحی ایران گنجینه‌ای است که باید حفظ شود، می‌افزاید: اجرای آشیق‌ها در جامعه دارد کمرنگ می‌شود اما با حمایت دولت و برنامه‌های متعدد می‌توان این هنر اصیل را که از روایت‌های قهرمانان و عشق به ائمه اطهار و عشق و دلدادگی جوانان و از نغمه‌های کار و تلاش و غیرت و مردانگی سخن می‌گوید پربارتر و ماندگارتر شود. ما از مسؤولان و دلسوزان فرهنگ و هنر کشور می‌خواهیم با برگزاری جشنواره‌های متعدد این هنر غنی را زنده نگه دارند زیرا اگر به موسیقی نواحی اهمیت ندهیم زمانی پشیمان خواهیم شد. التفات داوود بیگی ادامه می‌دهد: متأسفانه تعدادی از آشیق‌ها دارند پیر می‌شوند و ما باید دلسوزانه این موسیقی را ضبط و حفظ کنیم، زیرا مانند آنها دیگر کسی نیست.

مطالبات به حق

حبیب ا... قادر آتشگر، نوازنده قیچک و خواننده زابلی که سال‌هاست به نواختن این ساز اصیل منطقه سیستان مشغول است و نسل به نسل دوبیتی‌خوانی از پیشینیان آنها منتقل شده است از جایگاه موسیقی آیینی سنتی در منطقه سیستان می‌گوید: در جشنواره‌ها، مجالس عروسی و سنت‌ها و آداب و رسوم موسیقی سنتی سیستان دهل و سرنا اجرا و حتی در ایام سوگواری امام حسین (ع) ساز دهل نواخته می‌شود. وی می‌افزاید: در زمان‌های قدیم دوبیتی‌خوانی در بین مردم سیستان به‌صورت سؤال و جواب بوده که هنوز هم در مراسم حنابندان و عروسی اجرا می‌شود و اشعار مخصوص خودش را دارد. وی با اشاره به این‌که در سیستان هنرمندان موسیقی نواحی زیادی فعال هستند که مشکلاتی همچون نداشتن بیمه را دارند، می‌افزاید: مدتی پیش تعدادی از هنرمندان سیستان تحت پوشش بیمه صندوق حمایت از هنرمندان درآمدند، اما پس از چند ماه به دلیل افزایش حق بیمه و ناتوانی در پرداخت آن انصراف دادند.

در جشنواره موسیقی نواحی در کرمان اجرای دوبیتی خوانی با نوای ساز تنبور که کهن‌ترین ساز زهی زخمه‌ای است، توسط دو هنرمند به نام‌های فرزاد بساط پور و سید نوید کمری، حکایت از زنده‌بودن این موسیقی اصیل در کرمانشاه با پیشینه هزارساله دارد.

جشنواره موسیقی نواحی تجربه بسیار موفقی را در کرمان پشت سر گذاشته است

عکس:
ساره تجلی
ایسنا

ضمایر [او]

شوهر تمام‌وقتِ داستایفسکی

رمان «شوهرباشی» برای اولین بار از زبان روسی به فارسی برگردانده شد

میترا نظریان به تازگی رمان «شوهرباشی» داستایفسکی را از زبان روسی به فارسی ترجمه کرده و این رمان در نشر ماهی به چاپ رسیده‌است. این رمان قبلا هم به فارسی ترجمه شده اما هیچ‌کدام از این ترجمه‌ها از زبان اصلی نبوده‌اند. شوهرباشی، یکی از رمان‌های کمتردیده‌شده در میان رمان‌های داستایفسکی است که درست میان دو رمان بزرگ او یعنی ابله و شیاطین نوشته‌شده‌است. اما این اثر کم‌حجم یکی از مهم‌ترین رمان‌ها برای شناخت دنیای نویسنده است. شوهرباشی خصلت بیشتر کارهای داستایفسکی و به‌خصوص تلفیق تراژدی و کمدی را در خود دارد. در این رمان داستایفسکی از نویسندگان زیادی تاثیر گرفته‌است اما خلاقیت منحصربه‌فرد او این اثر را کاری یگانه کرده است. خبرگزاری ایبنا در همین باره با میترا نظریان به گفت‌وگو نشسته‌است. او گفته: «کتاب شوهرباشی با نام «همیشه شوهر» از زبان‌های انگلیسی یا فرانسه ترجمه شده‌بود ولی نیاز داشت از زبان اصلی نیز ترجمه شود. همیشه شوهر ترجمه غلطی نیست اما بیشتر ترجمه تحت‌اللفظی است و به نحو شایسته منظور نویسنده را نمی‌رساند. «شوهرباشی» ترجمه‌ای از اصطلاح خلق شده توسط نویسنده است که جان کلام را بیان می‌کند.

نویسنده تا لحظات آخر در انتخاب اسم مردد بوده و از اسم کتابی فرانسوی «جهود باشی» نوشته «اژن سو» الهام گرفته است و خودش می‌گوید همان‌طور که دست تقدیر چنین رقم زده که آگاسفر یهودی همیشه خدا یک جهود عزلت‌نشین باشد و کاری جز یک جهود عزلت‌نشین بودن نداشته‌باشد و انتخاب اول و آخرش نیز همین باشد، شوهر حسود و جفادیده قصه من هم آفریده‌شده که شوهر باشد. او نمی‌تواند نقش دیگری در زندگی‌اش داشته‌باشد و ذاتا یک شوهر است و اگر صد بار هم بیوه شود، باز هم می‌رود زن می‌گیرد چون به جز شوهر بودن کار دیگری از او برنمی‌آید. هویت او شوهر بودن است، شغلش شوهر بودن است، معنا و هدف زندگی‌اش نیز شوهر بودن است، و در امر ازدواج و شوهر شدن هم سرآمد همه مردهاست؛ بنابراین او یک «شوهرباشی» است.

شوهرباشی دقیقا معادل همان اصطلاحی است که داستایفسکی برای تروشتسکی ساخته است. شوهرباشی سال ۱۸۷۰ در مجله «زاریا» (به معنای «شفق») چاپ شد. داستایفسکی بعد از نوشتن ابله و پیش از شروع شیاطین قصد داشت مدتی استراحت و تفریح و به قول خودش عیاشی کند. در همین زمان مجله «زاریا» تاسیس می‌شود و شوهرباشی به چاپ می‌رسد و با اقبال عمومی روبه‌رو می‌شود.



عدد چهارم

تمدید تعطیلی سینماها

محسن پاسدار، مدیر سینما استقلال تهران می‌گوید هرچند طبق ابلاغیه ستاد کرونا، سینماها با ۵۰ درصد ظرفیت می‌توانستند فعالیت داشته باشند اما در عمل حتی ۵ درصد سالن‌ها هم پر نمی‌شد. او که درباره تمدید تعطیلی سینماهای پایتخت در راستای ملاحظات بهداشتی مرتبط با پیشگیری از شیوع کرونا با خبرگزاری مهر حرف می‌زده، گفته: کاش ستاد ملی مقابله با کرونا، سینماها را با دیگر اماکن عمومی مثل رستوران‌ها مقایسه می‌کرد و بعد دستور تعطیلی دوباره می‌داد.

۵

بخوانید

غبار صورتی اما مردانه

به‌تازگی انتشارات آفتابکاران، چاپ دوم مجموعه داستان «غبار صورتی» اثر نسترن مکارمی را راهی بازار کتاب کرده است؛ کتابی که برای نخستین بار سال ۹۷ منتشر شده است. آن‌طور که ایبنا نوشته داستان‌های مکارمی به‌رغم بسیاری از نویسندگان زن، خاستگاه فمینیستی پررنگی ندارند و اگر نام نویسنده را از کتاب حذف کنیم، بسیاری از داستان‌هایش رنگ و صبغه مردانه به‌خود می‌گیرند. مجموعه داستان «غبار صورتی» به بهای ۱۵ هزار تومان راهی بازار نشر شده است.

۲۲/۶

همین دوره جشنواره بین‌المللی «سینما حقیقت»، پذیرای ۱۰۳ فیلم
ردانی با نوان مستندساز ایرانی شده و از این رو روابط عمومی این
ته این آمار نشان‌دهنده افزایش ۲۲/۶ درصدی مشارکت آنان در این
مستند کشور است. سال گذشته ۸۴ فیلم توسط زنان فیلمساز روی
نواره ثبت شده بود و امسال این آمار به ۱۰۳ فیلم رسیده است.

راش [سینمای جهان]

سومین قسمت «احضار ارواح» در پایان کار تولید

در آخرین قسمت این سه‌گانه قرار است تا جای ممکن بترسید

کیکاووس زیاری
سینمای جهان

جیمز ون، فیلمساز آسیایی‌تبار هالیوود خبر از پایان کار تولید سومین قسمت مجموعه ترسناک و دلهره‌آور «احضار ارواح» می‌دهد. دو بازیگر اصلی دو قسمت قبلی قرار است یک‌بار دیگر وارد دنیای مرموز ارواحی شوند که زندگی مردم عادی را با ترس روبه‌رو کرده‌اند. کمپانی برادران وارنر و شرکت مستقل فیلمسازی نیولاین این فیلم را با هزینه‌ای ۴۰ میلیون دلاری تهیه کرده‌اند. ورا فارمیگا و پاتریک ویلسن در قالب دو متخصص امور مربوط به ارواح مردگان در قسمت جدید با یک ماجراجویی پیش‌بینی‌نشده و ویژه دست‌وپنجه نرم خواهند کرد. به گفته ون: «برای قسمت سوم به‌دنبال داستانی بودم که متفاوت از دو قسمت قبلی باشد و تماشاگران را وارد دنیا و حال و هوای تازه‌ای بکند؛ به همین دلیل، آنها با شگفتی‌های جدیدی روبه‌رو خواهند شد و ترسی را تجربه خواهند کرد که شباهتی به قسمت‌های قبلی این مجموعه فیلم ندارد. داستان قسمت سوم دست به احیای کلی این مجموعه فیلم می‌زند و با این کار، مسیر داستان و شخصیت‌های آن تغییر می‌کند.»

نزدیکان به برادران وارنر روی این نکته تأکید می‌کنند که سومین قسمت احضار ارواح به دنبال تعریف داستان ارواح به‌گونه‌ای است که تابه‌حال در هیچ فیلم دیگر سینمایی بیان نشده است. ون هم تصدیق می‌کند احضار ارواح ۳ سطح داستان‌های ارواح را به مرحله بالاتر و متفاوتی می‌برد. به‌این‌ترتیب، مکاشفه‌ای که در قسمت سوم صورت می‌گیرد، به‌شدت متفاوت و ترسناک‌تر از آن چیزهایی است که تماشاگران سینما در دو قسمت قبلی این مجموعه موفق و پرفروش دیده‌اند.

در داستان قسمت جدید، دو شخصیت مرکزی ماجرا درگیر مسائل مربوط به یک پسربچه می‌شوند و تلاش دارند روح او را از شر موجودات مزاحم نجات دهند. اما این موضوع آنها را وارد دنیایی می‌کند که حتی خودشان هم تصور ورود به آن را نداشته‌اند و با نکات تازه‌ای در کار جن‌گیری خود روبه‌رو می‌شوند. نکته جالب داستان که در تاریخ فیلمسازی هالیوود جدید است، شامل این موضوع می‌شود که مظنون به قتل در داستان فیلم ادعا می‌کند تحت تأثیر ارواح خبیثه دست به قتل زده و بی‌گناه است. همین نکته موضوعی است که احتمالا اکران عمومی فیلم را با جنجال روبه‌رو خواهد کرد.



جیمز ون که دو قسمت اول و دوم را کارگردانی کرد، به‌عنوان تهیه‌کننده و مشاور کارگردان با قسمت سوم همکاری دارد. البته او یکی از نویسندگان فیلمنامه هم هست. وظیفه کارگردانی سومین قسمت را مایکل چاوز به عهده گرفته که اصلیتی لاتینی تبار دارد و از دوستان نزدیک ون به‌حساب می‌آید. فیلم برای ۴ ژوئن ۲۰۲۱ روانه پرده سینماها خواهد شد. دو قسمت قبلی فیلم با هزینه‌ای ۴۰ میلیون دلاری در سال‌های ۲۰۱۳ و ۲۰۱۶ به نمایش عمومی درآمدند. فروش این فیلم‌ها در سطح جهانی (آمریکا و بقیه کشورهای دنیا)، ۳۲۰ و ۳۴۰ میلیون دلار بوده است. برای قسمت سوم هم پیش‌بینی فروش مشابهی می‌شود. /ان‌ام‌آی